

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.1.2012
COM(2011) 875 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**om resultatet från översynen av bilaga X till Europaparlamentets och rådets direktiv
2000/60/EG om prioriterade ämnen på vattenpolitikens område**

(Text av betydelse för EES)

{SEC(2011) 1544 final}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Rättslig grund.....	3
2.	Sammanfattning av tekniska förfaranden och samråd	3
3.	Sammanfattning av resultatet av översynen.....	4
3.1.	Inledning	4
3.2.	Översyn av tidigare fastställda prioriterade ämnen.....	4
3.3.	Identifiering av nya prioriterade ämnen.....	4
3.4.	Översyn av ämnen i bilaga III till direktiv 2008/105/EG	4
3.5.	Identifiering av regleringsåtgärder på EU-nivå.....	4
3.6.	Övriga resultat.....	4
4.	Utsikter inför framtida översyner av bilaga X till direktiv 2000/60/EG	4

1. RÄTTSLIG GRUND

Enligt artikel 16.4 i ramdirektivet för vatten (2000/60/EG)¹ ska kommissionen regelbundet se över direktivets bilaga X, som innehåller en förteckning över prioriterade ämnen på vattenpolitikens område vilka har identifierats som ämnen som innebär en betydande risk för vattenmiljön eller som via vattenmiljön utgör en sådan risk. I artikel 16.2 anges kriterier för hur prioriterade ämnen väljs ut. Enligt artikel 16.3 ska kommissionen också fastställa prioriterade farliga ämnen, dvs. sådana prioriterade ämnen vars persistens, bioackumulerbarhet och toxicitet eller motsvarande egenskaper ger upphov till farhågor.

Enligt artikel 16.6 ska kommissionen lägga fram förslag om reglering för att gradvis minska utsläpp och spill av prioriterade ämnen och för att utsläpp och spill av prioriterade farliga ämnen ska upphöra eller stegvis elimineras. I artikeln fastställs också en tidsplan på 20 år från det datum då regleringen antas för upphörandet eller den stegvisa elimineringen.

Den befintliga förteckningen över 33 prioriterade ämnen fastställdes genom beslut nr 2455/2001/EG² och ändrades genom direktiv 2008/105/EG³ (direktivet om miljökvalitetsnormer). I det senare nämnda direktivet fastställs också miljökvalitetsnormer för alla 33 prioriterade ämnen och för 8 andra föroreningar som redan omfattades av befintlig lagstiftning på EU-nivå.

Enligt artikel 8 i direktivet om miljökvalitetsnormer ska kommissionen inom ramen för översynen av bilaga X till ramdirektivet för vatten bland annat gå igenom de ämnen som ingår i bilaga III till direktivet om miljökvalitetsnormer för att eventuellt identifiera dem som prioriterade farliga ämnen. Kommissionen ska rapportera resultatet av sin översyn till Europaparlamentet och rådet senast 2011 och rapporten ska vid behov åtföljas av lämpliga förslag, till exempel förslag för att identifiera nya prioriterade ämnen och prioriterade farliga ämnen eller att identifiera vissa prioriterade ämnen som prioriterade farliga ämnen och fastställa motsvarande miljökvalitetsnormer för ytvatten, sediment eller biota där så är lämpligt.

Denna rapport är den rapport från kommissionen som krävs enligt artikel 8 i direktivet om miljökvalitetsnormer. Den åtföljs av ett förslag från kommissionen till ett direktiv om ändring av direktiv 2000/60/EG och 2008/105/EG när det gäller prioriterade ämnen på vattenpolitikens område.

2. SAMMANFATTNING AV TEKNISKA FÖRFARANDEN OCH SAMRÅD

Det tekniska översynsarbetet leddes av GD Miljö och gemensamma forskningscentrumet och genomfördes av flera olika sakkunniga, däribland medlemmar i arbetsgrupp E för kemiska

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000). <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:02000L0060-20090113:SV:NOT>

² Europaparlamentets och rådets beslut nr 2455/2001/EG av den 20 november 2001 om upprättande av en förteckning över prioriterade ämnen på vattenpolitikens område. EGT L 331, 15.12.2001, s. 1, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:331:0001:0005:SV:PDF>

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer på vattenpolitikens område. EUT L 348, 24.12.2008, s. 84.

aspekter som arbetar inom ramen för den gemensamma genomförandestrategin (common implementing strategy, CIS) för ramdirektivet om vatten⁴ och konsulter som kommissionen anlitat. Arbetsgrupp E består av representanter från kommissionens generaldirektorat, medlemsstater och intresseorganisationer, bland dem ett antal europeiska branschorganisationer, frivilligorganisationer och mellanstatliga organisationer.

Arbetsgrupp E bidrog väsentligt till översynen genom att delta i insamlingen av data (t.ex. övervaknings- och farodata), prioriteringsförfarandet för identifiering av nya ämnen, uppdateringen av det tekniska vägledningsdokumentet om fastställandet av miljökvalitetsnormer och härledningen av miljökvalitetsnormer. Arbetsgruppen deltog också i översynen av tidigare fastställda prioriterade ämnen (miljökvalitetsnormer och status som prioriterat farligt ämne).

Utkasten till miljökvalitetsnormer överlämnades till vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisiker (nedan kallad *SCHER*)⁵ för yttrande.

Översynen slutfördes med en konsekvensbedömning som utfördes av en styrgrupp bestående av kommissionens avdelningar och av konsulter via ett konsultavtal. Konsulterna sammanställde rapporter om enskilda ämnens verkningar på grundval av det tekniska arbetet och övriga insatser från arbetsgrupp E och från övriga intressenter som inte var företrädare i arbetsgruppen.

Konsekvensbedömningsnämnden diskuterade konsekvensbedömningsrapporten vid sitt möte den 22 juni 2011. Nämndens synpunkter har beaktats i den slutliga konsekvensbedömningsrapporten SEK(2011) 1545.

3. SAMMANFATTNING AV RESULTATET AV ÖVERSYNEN

3.1. Inledning

Översynen av bilaga X till direktiv 2000/60/EG har genomförts enligt kraven i ramdirektivet för vatten. De tekniska detaljerna i översynen förklaras i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SEK(2011) 1544.

3.2. Översyn av tidigare fastställda prioriterade ämnen

Som en följd av den tekniska översynen och med beaktande av färsk information föreslogs följande ändringar till gällande miljökvalitetsnormer:

- Uppdatering av miljökvalitetsnormerna för vatten för följande fastställda prioriterade ämnen: antracen, fluoranten, naftalen, polyaromatiska kolväten, polybromerade difenyletrar, bly och nickel.

⁴ http://ec.europa.eu/environment/water/water-framework/objectives/implementation_en.htm

⁵ SCHER är en av de vetenskapliga kommittéer som ger kommissionen oberoende rådgivning. Den består av 17 forskare. Mer information finns på http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/index_en.htm

- Miljökvalitetsnormer för biota har tagits fram för fluoranten, polyaromatiska kolväten och polybromerade difenyletrar, eftersom dessa ämnen har sådana egenskaper att de kan mätas enklare och tillförlitligare i denna matris.
- De befintliga miljökvalitetsnormerna för biota för hexaklorbensen, hexaklorbutadien och kvicksilver fortsätter att gälla, men miljökvalitetsnormerna för vatten och fotnot 9 i del A i bilaga I till direktiv 2008/105/EG stryks, eftersom dessa miljökvalitetsnormer inte ger ett tillräckligt skydd.

Enligt de senaste vetenskapliga rönen utgör de uppdaterade miljökvalitetsnormerna ett tillräckligt skydd mot riskerna för vattenmiljön och för människors hälsa via vattenmiljön.

När det gäller statusen för tidigare identifierade ämnen föreslås med stöd av den senaste informationen att di-(2-etylhexyl)-ftalat (DEHP) och trifluralin klassificeras som prioriterade farliga ämnen.

3.3. Identifiering av nya prioriterade ämnen

På grundval av resultatet från det tekniska förfarandet föreslås att följande ämnen fastställs som prioriterade ämnen: akonifen, bifenoxy, irgarol, cypermetrin, diklorvos, terbutryn, 17-alfa-etinylestradiol, 17-beta-estradiol och diklofenak, och följande ämnen som prioriterade farliga ämnen: dikofol, perfluoroktansulfonsyra och dess derivat (PFOS), quinoxifen, dioxiner och dioxinliknande föreningar, hexabromcyklododekan (HBCDD) och heptaklor/heptaklorepoxyd.

Miljökvalitetsnormer för vatten föreslås för alla nya ämnen utom för dioxiner och dioxinliknande ämnen. Miljökvalitetsnormer för biota föreslås för dikofol, PFOS, dioxiner och dioxinliknande ämnen, HBCDD och heptaklor/heptaklorepoxyd.

3.4. Översyn av ämnen i bilaga III till direktiv 2008/105/EG

Följande fyra ämnen/ämnesgrupper som anges i bilaga III till direktiv 2008/105/EG föreslås införlivas i förteckningen över prioriterade ämnen: dikofol, dioxiner och dioxinliknande föreningar, PFOS och quinoxifen. Ett femte ämne, dioxinliknande PCB, införlivas också i och med att dioxiner och dioxinliknande ämnen införlivas. Uppgifterna om toxicitet för PCB:er som inte är dioxinliknande är inte tillräckliga för att utgöra grund för en tillförlitlig miljökvalitetsnorm, och dessa PCB:er införlivas därför inte.

För övriga ämnen i bilaga III till direktiv 2008/105/EG visade översynen att det inte finns tillräckliga bevis för att de utgör en betydande risk för vattenmiljön på EU-nivå eller att de via vattenmiljön utgör en sådan risk för att i detta skede införliva dem i förteckningen över prioriterade ämnen. Vid en framtida översyn av bilaga X till direktiv 2000/60/EG kommer kommissionen att på nytt bedöma den information som finns att tillgå och i lämpliga fall lämna förslag för införlivande i förteckningen över prioriterade ämnen.

Närmare detaljer om översynens resultat finns i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SEK(2011) 1544.

3.5. Identifiering av regleringsåtgärder på EU-nivå

En granskning av befintliga regleringsåtgärder gjordes samtidigt med kommissionens förslag från 2006 och slutsatserna visade att man på EU-nivå sedan 2000 har antagit ett betydande

antal akter som utgör regleringsåtgärder enligt artikel 16 i ramdirektivet för vatten. Man bedömde därför att det inte krävs ytterligare åtgärder på EU-nivå för att uppnå målen enligt ramdirektivet för vatten. Man ansåg att medlemsstaterna i de fall där ytterligare åtgärder krävs på lokal nivå kan införliva dem i sina förvaltningsplaner för avrinningsområden (se skäl 7 och 8 i direktivet om miljökvalitetsnormer).

Efter det har lagstiftningen om kontroll av hur kemikalier godkänns och släpps ut på marknaden utökats och förbättrats betydligt, i synnerhet genom antagande av förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)⁶ och förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsprodukter på marknaden⁷. Denna lagstiftning och annan befintlig EU-lagstiftning (t.ex. om biocider och veterinärmediciner) innehåller mekanismer som är lämpliga för kontroll på EU-nivå av användning och utsläpp av de flesta av de prioriterade ämnena (t.ex. utvärdering, begränsning, godkännande). Därför bör de existerande mekanismerna tillämpas innan nya utvecklas och de bör i princip vara tillräckliga för att nå målen enligt ramdirektivet för vatten.

Mer information finns i konsekvensbedömningsrapporten SEK(2011) 1547.

3.6. Övriga resultat

Det tekniska arbetet och samrådsförfarandet inom ramen för översynen av prioriterade ämnen gav möjlighet att granska andra aspekter av hur direktivet om miljökvalitetsnormer genomförts.

Ett viktigt resultat är uppdateringen av den tekniska vägledningen för härledning av miljökvalitetsstandarder, där avsnitten om normer för sediment och biota har utvidgats och uppdaterats. Det har gett möjlighet att härleda normer för biota för sådana ämnen som på grund av sina inneboende egenskaper och sitt beteende i vattenmiljön bäst regleras i den matrisen. Detta gör att direktivet om miljökvalitetsnormer ger ett betydligt bättre skydd.

En annan viktig aspekt är identifieringen av problematiska ämnen som på grund av sina persistenta, bioackumulerande och toxiska egenskaper orsakar överskridande av miljökvalitetsnormerna under en lång tid, trots att man redan har vidtagit mycket stränga åtgärder för att begränsa utsläppen. Dessa ämnen måste på grund av sina egenskaper särbehandlas när det gäller övervakning och presentation av deras verkningar på kemisk status.

Av översynen framgick också att det behövs en mekanism för att förbättra insamlingen av utvalda övervakningsdata av hög kvalitet i EU, som stöd för prioriteringsarbete som görs i framtiden. Konsekvensbedömningen visar klart fördelarna med att inrätta en sådan mekanism.

4. UTSIKTER INFÖR FRAMTIDA ÖVERSYNER AV BILAGA X TILL DIREKTIV 2000/60/EG

Översynen av förteckningen över prioriterade ämnen gjordes samtidigt som Reach började genomföras och Europeiska kemikaliebyrån (Echa) inrättades. I det framtida prioriteringsarbetet kommer man att utnyttja all den rikliga information som erhållits genom Reach-registreringsförfarandet, vars första tidsfrist inföll i november 2010. Sakkunskapen om

⁶ EUT L 396, 30.12.2006, s. 1–849.

⁷ EUT L 309, 24.11.2009, s. 1–50.

riskbedömning på EU-nivå håller för närvarande på att koncentreras till Echa och andra organ som gör riskbedömning av andra kemikalier, såsom Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet i fråga om pesticider och Europeiska läkemedelsmyndigheten i fråga om läkemedel. Vid framtida översyner av förteckningen över prioriterade ämnen kommer kommissionen att undersöka möjligheterna till effektivare utnyttjande av denna sakkunskap om riskbedömning som finns på EU-nivå. Detta initiativ skulle också stå som garanti för att det fortsättningsvis finns en hög grad av samstämmighet och enhetlighet mellan ramdirektivet för vatten och relaterade politikområden såsom kemikalier, biocider, pesticider och läkemedel.